

การมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง

กรณีศึกษา: กลุ่มทอผ้า อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

The Participate in the Add Value to Products for the Development of self-reliant
Community Enterprises: A Case study of Khonsawan District, Chaiyaphum Province

ธรรมรัตน์ โรมแพน

ธนิกานต์ ศรีจันทร์

อินทราภรณ์ อินทรประจบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Thammarat Romepan

Thanikarn Srichan

Inthuraporn Intaraprajob

Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: porpiajung@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 11 มีนาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 4 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 4 เมษายน 2568

Received: March 11, 2025; Revised: April 4, 2025; Accepted: April 4, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับความรู้ความเข้าใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง 2. ระดับของการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง 3. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1. การมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง พบว่า ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง ตอบถูกร้อยละ 97.17 และข้อที่ถามว่า มีของแถม ตอบผิดร้อยละ 13.30 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง พบว่า ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุด ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือทำให้มีอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ($\bar{X}$ = 3.55) รองลงมาคือ ท่านได้รับประโยชน์จากการมีความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือมากขึ้น ($\bar{X}$ = 3.46) และที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบของผู้นำ และคณะกรรมการในการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}$ = 2.06) 3. ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางแผนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์; วิสาหกิจชุมชน; พึ่งตนเอง

Abstract

This research aims to study: 1. The level of knowledge and understanding affecting the participation in adding value to the product for the development of self-reliant community enterprises. 2. The level of participation in adding value to the product for the development of self-reliant community enterprises. 3. Problems and solutions to the participation in adding value to the product for the development of self-reliant community enterprises. The population and sample were analyzed by using the Krejcie & Morgan table. The number of samples was 248.

The research results were as follows: 1. The knowledge and understanding of adding value to the product for the development of self-reliant community enterprises found that the people in the weaving community enterprise group had knowledge and understanding of adding value to the product for the development of self-reliant community enterprises, with 97.17 percent correct answers and 13.30 percent incorrect answers for the question about free gifts. 2. The level of participation of the people in adding value to the development of self-reliant community enterprises found that the people in the weaving community enterprise group had opinions on adding value to the development of self-reliant community enterprises overall at a moderate level ($\bar{X}$ = 2.67). When considering each item, it was found that the issue in which the sample group participated the most You benefit from product development to add value to hand-woven fabric products to create a career to increase family income ($\bar{X}$ = 3.55). Next is that you benefit from having knowledge in product development to add value to hand-woven fabric products more ($\bar{X}$ = 3.46). And the least participation is that you participate in monitoring and inspecting the leaders and committees in the work of your community enterprise group ($\bar{X}$ = 2.06). 3. Opinions on problems and solutions for participation in adding value to products for community enterprise development. Local administrative organizations should strengthen community enterprise groups and provide opportunities for public participation in setting strategic directions for product development to increase value-added.

Keyword: Participation; Marketing channel creation; Community enterprise, Self-reliance

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาที่เน้นทางด้านเศรษฐกิจโดยไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากนัก จึงเป็นผลทำให้การพัฒนาประเทศไทยมีการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความเจริญของประเทศที่ไม่ยั่งยืน รวมไปถึงความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการพัฒนาประเทศโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะนึกถึงแต่ผลด้านดีแต่

ไม่คำนึงถึงผลด้านลบของการพัฒนาที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการพัฒนาโดยไม่คำนึงถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็ง เป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการสร้างรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นผลดีทั้งต่อคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น การพัฒนาที่เริ่มจากชุมชนก็เป็นแนวทางที่รัฐต้องให้ความสำคัญ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นแสดงความต้องการของชุมชนในการช่วยพัฒนาหรือช่วยแก้ปัญหาของชุมชนเอง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากขึ้นก็ต้องให้ประชาชนสามารถสร้างอาชีพและสร้างรายได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่มีอยู่แล้ว การนำองค์ความรู้ดั้งเดิมของชุมชนผ่านปราชญ์ชาวบ้านและนำมาเสริมสร้างและพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งได้ นำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองได้

อัตลักษณ์ของภาคอีสานนั้นการทอผ้าเป็นภูมิปัญญาหนึ่งของชาวบ้านแทบจะทุกท้องถิ่นในภาคอีสาน ที่สร้างอาชีพและรายได้จากภูมิปัญญาการทอผ้า ซึ่งกลุ่มทอผ้าในอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ก็เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีอัตลักษณ์ในการทอผ้าอย่างชัดเจน สามารถสร้างอัตลักษณ์และสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน จนนำไปสู่การสร้างกลุ่มของชุมชนเองก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนและท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ก็ต้องอาศัยการร่วมมือของชุมชนที่มีศักยภาพในการทอผ้าและผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชน ก่อให้เกิดเป็นการตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและทำให้ลดการพึ่งพาจากภาครัฐได้มากขึ้น รวมทั้งในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทำให้กลุ่มวิสาหกิจมีรายได้มากขึ้น และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันรวมถึงชุมชนและกลุ่มวิสาหกิจที่มีผลิตภัณฑ์คล้ายกันแต่กลุ่มสามารถดึงเอกลักษณ์ของกลุ่มออกมาสร้างผลิตภัณฑ์ที่สร้างเสริมรายได้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้

พื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชาชนในชุมชนได้มีการทอผ้าทอมือมาอย่างช้านานและมีลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน สามารถสร้างรายได้จากการทอผ้ารองมาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือถือได้ว่าเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนค่อนข้างดีมาก พื้นที่ประชาชนทอผ้าและมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งอาทิ ตำบลคอนสวรรค์ ตำบลหนองขาม ตำบลหยาบวาย ตำบลโคกม่วงงอย ตำบลบ้านโสก ตำบลช่องสามหมอ ตำบลศรีสำราญ เป็นต้น นอกเหนือจากพื้นที่ข้างต้นก็มีพื้นที่ต่างๆในอำเภอคอนสวรรค์ที่มีการทอผ้าทอมือกันอย่างแพร่หลาย แต่ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีในการทอผ้าและความนิยมในการใช้ผ้าพื้นเมืองน้อยลงทำให้การสืบสานหรือต่อยอดองค์ความรู้ในการอนุรักษ์สู่คนรุ่นต่อไปมีความสนใจน้อยลงเป็นอย่างมาก จากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและความเจริญของเมืองเพิ่มมากขึ้นทำให้ความนิยมของคนรุ่นใหม่ในผ้าทอมือแบบพื้นเมืองไม่ค่อยได้รับความนิยม จึงส่งผลกระทบต่อประชาชนที่สร้างรายได้จากการทอผ้าทอมือลดลง จากผลกระทบนั้นทำให้หน่วยงานท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญกับประชาชนกลุ่มทอผ้าเพื่อรักษาการทอผ้าทอมือให้คงอยู่ ซึ่งการเข้ามาช่วยเหลือขององค์กรส่วนท้องถิ่นในกระบวนการทอผ้าเพื่อสนับสนุนให้คงอยู่และสืบสานต่อไป แต่การเข้ามาขององค์กรท้องถิ่นก็ยังสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มทอผ้าที่ยังไม่ยั่งยืน จะเห็นได้จากการมีของวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่ยังร่วมมือกันไม่มีความชัดเจนและการให้ความสำคัญขององค์กรท้องถิ่นต่อกลุ่มทอผ้ายังน้อยอยู่ ทั้งเรื่องงบประมาณ กระบวนการผลิต วัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมของกลุ่มทอผ้า เป็นต้น

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนไปประยุกต์ใช้เหมาะสมในทุกชุมชนของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง
2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบครั้งเดียว เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงของประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองกรณีศึกษา: กลุ่มทอผ้า อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา สามารถแยกตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้ 2 ประเภท คือ ตัวแปรอิสระ (Independent variable) และตัวแปรตาม (Dependent variable) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ปัจจัยด้านระดับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองกรณีศึกษา: กลุ่มทอผ้า อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสำรวจ ซึ่งเป็นจำนวนทั้งสิ้น 663 คน จากสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970: 608-609) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 248 ตัวอย่าง โดยในการสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น แบบหลายขั้นตอน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 248 ตัวอย่าง ได้กำหนดให้มีการกระจายของข้อมูล โดยกำหนดพื้นที่การสำรวจใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสถานภาพสมรส ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง

การทดสอบเครื่องมือ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ทำการตรวจสอบความแม่นยำและความเชื่อมั่น ดังนี้

ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ในการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเครื่องมือที่ใช้วัดปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้แนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ความเที่ยงของเครื่องมือ การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่นำไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ครั้งนี้ จำนวน 20 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งปรากฏผลความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ค่าความเชื่อถือ เท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรใน วิสาหกิจชุมชนทอผ้า อำเภอคอนสวรรค์ ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวนทั้งหมด 663 คน จากสูตรคำนวณ หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970: 608-609) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 248 ตัวอย่าง โดยในการสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น แบบหลายขั้นตอน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 248 ตัวอย่าง ได้กำหนดให้มีการกระจายของข้อมูล โดยกำหนดพื้นที่การสำรวจใน อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย บทความวารสารสิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 248 ตัวอย่างส่วนสถานที่ทำการเก็บข้อมูล ได้แก่ อำเภอคอนสวรรค์ ในจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีจำนวนตำบล 9 ตำบล และ เทศบาลจำนวน 1 แห่ง โดยสุ่มจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างจาก 9 ตำบล และ 1 เทศบาล

การวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลที่ได้ และวัดแนวโน้มการเข้าสู่ศูนย์กลางของข้อมูลสำหรับจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่แล้วนำมาบรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการมีส่วนร่วมในวิสาหกิจชุมชน และ 2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson, s Product Moment Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง พบว่า ประชาชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าใน อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง ซึ่งส่วนมากกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยข้อที่ถามว่า สิ้นค้ามีประโยชน์ในการนำไปใช้สอย สามารถใช้งานได้จริง กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 97.17 และข้อที่ถามว่า มีของแถม กลุ่มตัวอย่างตอบผิดร้อยละ 13.30

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองพบว่าประชาชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุด ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือทำให้มีอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ($\bar{X}$ = 3.55) รองลงมาคือ ท่านได้รับประโยชน์จากการมีความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือมากขึ้น ($\bar{X}$ = 3.46) และที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบของผู้นำ และคณะกรรมการในการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}$ = 2.06)

3. ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง คือ หน่วยงานท้องถิ่นควรสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางแผนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกร่วมกันทั้งในและนอกกลุ่มมากขึ้น รวมถึงควรมีงบประมาณมากขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง จากผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง เพราะจากคำถามทั้งหมด 28 ข้อ โดยพบว่า เรื่อง สินค้ามีประโยชน์ในการนำไปใช้สอย สามารถใช้งานได้จริง กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 97.17 รองลงมาคือ สินค้าแสดงความเป็นธรรมชาติของผ้าทอมือ ลวดลายชัดเจน กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 96.77 เรื่องสินค้ามีความปลอดภัยต่อลูกค้ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 96.37 เรื่องสินค้ามีความร่วมสมัย (ตรงกับสไตล์ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.96 เรื่องส่วนลดราคา เมื่อซื้อปริมาณที่มากกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.96 เรื่องสินค้ามีอายุการใช้งานยาวนานกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.56 เรื่องมีสินค้าให้เลือกหลากหลายระดับราคากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.56 เรื่องสินค้ามีความหลากหลายรูปแบบในการใช้งานกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.16 เรื่องราคาสมเหตุสมผล (มีความเหมาะสมกับคุณภาพ) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 95.16 เรื่องสินค้ามีความแข็งแรง คงทนกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 94.75 เรื่องราคาถูกกว่าที่อื่นกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 94.75 เรื่องราคาเหมาะสมกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 94.35 เรื่องมีบริการจัดส่งสินค้ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 94.35 เรื่องสินค้ามีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใครกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 94.35 เรื่องมีพนักงานคอยบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสินค้ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 93.54 เรื่องบรรจุภัณฑ์สินค้าอำนวยความสะดวกต่อลูกค้ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 93.14 เรื่องสินค้าสะท้อนแนวคิดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 92.74 เรื่องมีความยืดหยุ่นของวันหรือเวลาในการเปิดบริการกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 92.33 เรื่องภาพลักษณ์ของร้านค้าดูน่าเชื่อถือ ร้านค้ามีพื้นที่กว้างขวาง และมีจำนวนสินค้าให้เลือกมากพอกกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 91.93 เรื่องมีความสะดวกสบายในการเดินทางกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 91.53 เรื่อง การตกแต่งสถานที่ให้ดูดีมีดีไซน์ แนวคิดของสินค้ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 91.12 เรื่องมีที่จอดรถกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 90.72 เรื่อง อยู่ในแหล่งซึ่งมีหลายร้านค้าให้เลือก (เพื่อเปรียบเทียบ) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 90.32 เรื่อง

มีช่องทางหลากหลายในการเลือกสินค้า และชำระเงินกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 89.11 เรื่องมีช่องทางการขายผ่านระบบออนไลน์กลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 88.70 เรื่องมีบริการช่วยออกแบบสินค้าให้ตรงกับความต้องการกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 88.30 เรื่องมีบริการรับคืนสินค้า กรณีไม่พอใจกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 87.90 และเรื่องมีของแถมกลุ่มตัวอย่างตอบถูกร้อยละ 86.69 ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองนั้นสามารถวัด ระดับความรู้ Bloom (1971 อ้างถึงใน พรทิพย์ สุขวัฒนาพร, 2548: 15) โดยได้แบ่งความรู้ ออกได้ 4 ระดับคือ 1) ความรู้ระดับต่ำ ได้แก่ ความรู้อันเกิดจากเดา หรือภาพลวงตาทางประสาทสัมผัส 2) ความรู้ระดับธรรมดา ได้แก่ ความรู้ทางประสาทสัมผัสหรือความเชื่อที่สูงกว่า แต่ยังไม่แน่นอนเพียงขึ้นอาจเป็นไปได้ 3) ระดับสมมติฐานได้แก่ความรู้อันเกิดจากความคิดหรือความเข้าใจ ไม่ได้เกิดจากประสาทสัมผัส เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ความรู้ชั้นสมมติฐาน เพราะเกิดจากคำนิยามและสมมติฐานที่ยังไม่ได้พิสูจน์ 4) ระดับเหตุผล ได้แก่ ความรู้จากตรรกวิทยาเป็นความรู้ที่ทำให้มองเห็นรูปหรือมโนภาพว่าเป็นเอกภาพ

2. ระดับของการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองในอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จากผลการวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองใน อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองจะเป็นส่วนสัมพันธ์กับเรื่องของการพึ่งตนเอง โดยการพึ่งตนเอง (Self-reliance) หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคงสมบูรณ์ การพึ่งตนเองนั้นมีทั้งระดับปัจเจกชน (Individual) ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลสามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างอิสระ เช่นสามารถแยกตัวออกมาอยู่ต่างหากจากพ่อแม่ มีความมั่นคงในชีวิต สามารถเลี้ยงตนเองได้ ตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ ได้เองหรือสามารถขอคำแนะนำของผู้อื่นมาประกอบในการตัดสินใจของตน และระดับชุมชน (Community) ซึ่งหมายถึง การที่ชุมชนมีความสามารถในการดำรงอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคงสมบูรณ์ และอีกความหมายหนึ่ง การพึ่งตนเองหมายถึง การยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างถูกต้อง และกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่น ดังนั้นถ้าในระดับปัจเจกบุคคลมีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก ระดับปัจเจกบุคคลเหล่านั้นจะสามารถพึ่งตนเอง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ เรื่องท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือทำให้มีอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ($\bar{X}$ = 3.55) รองลงมาคือ เรื่องท่านได้รับประโยชน์จากการมีความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือมากขึ้น ($\bar{X}$ = 3.46) ,เรื่องท่านได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ($\bar{X}$ = 3.45) เรื่องท่านสามารถปรับตัวเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 3.27) เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 2.54) เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความสามารถและทักษะในการพัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 2.51), เรื่องท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นของท่านในการดำเนินงานการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 2.51) เรื่อง ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นของท่านในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการตลาด

ของการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 2.22) เรื่องท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ($\bar{X}$ = 2.17) เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}$ = 2.14) เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}$ = 2.14) และที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบของผู้นำและคณะกรรมการในการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของท่าน ($\bar{X}$ = 2.06) ซึ่งความสอดคล้องกับ วารุณี สุนทรเจริญนนท์ (2557: 23) ได้กล่าวว่า การเพิ่มมูลค่า หมายถึง การนำเทคนิคหรือวิธีการที่ชุมชนได้ นำมาใช้ ในการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพื่อให้สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้นและสามารถจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนในชุมชน

จากแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980: 219-222) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่อการอธิบายและวิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการ อาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโดยให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคมหรือโดยส่วนตัว 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล นับเป็นควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

เงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของชาวบ้านเป็นตามคำกล่าวของนักวิชาการ มี 4 ประการดังนี้ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2529: 95-101) 1. การพัฒนาต้องเป็นรูปแบบกลุ่ม (Collective) ชาวบ้านจะต้องอยู่รวมกันเป็นชุมชน เป็นหมู่บ้าน ไม่ต่างคนต่างอยู่ 2. ต้องมีจิตสำนึกมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Mutual aid) โดยพื้นฐานก็คือการพึ่งพาตนเองขึ้นอยู่กับจิตใจและความสมัครใจที่จะทำอย่างนั้น (กิจกรรมพัฒนา) ของผู้คน (ชาวบ้าน) จิตสำนึกจะต้องผลิตซ้ำขึ้นมาอีกได้ คือต้องสร้างขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง 3. ต้องมีการรวมตัวกันในรูปแบบสหพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มในหน่วยย่อยคือในหมู่บ้าน กล่าวคือต้องพัฒนาให้เป็นเขต เขตนั้นควรมียังฉาง โรงสี โรงเรียนและศูนย์วัฒนธรรมที่สามารถต่อรองกับสถาบันภายนอก เช่น พ่อค้าและรัฐได้อย่างมีพลัง ซึ่งน่าจะให้ความสำคัญกับงานนี้ ด้วยเพื่อก่อให้เกิดเครือข่ายหมู่บ้าน 4. การประสานวัฒนธรรม น่าจะส่งเสริมให้ชาวบ้านสร้างวัฒนธรรมเป็นของตนเองหรือกิจกรรมของตนกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมด้วย โดยชุมชนควรจะมีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและธรรมชาติและควรจะเป็นชุมชนที่อนุรักษ์ธรรมชาติแวดล้อมอีกด้วย

3. ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง คือ หน่วยงานท้องถิ่นควรสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางแผนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกร่วมกันทั้งในและนอกกลุ่มมากขึ้น รวมถึงควรมีงบประมาณมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2547) พิจารณาว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน จะต้องเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดดุลยภาพทุกมิติ กล่าวคือ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จิตใจ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการบริหารจัดการที่ดี ที่มีพหุภาคีร่วมกันทุกขั้นตอนเป็นกลไกขับเคลื่อน ได้มี 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาทุนทางสังคม การพัฒนา

เศรษฐกิจฐานรากเพื่อแก้ปัญหาความยากจน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาเสริมให้การพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนที่ชัดเจนขึ้นและสอดคล้องกับ ปรัชญา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2543: 311) พิจารณาว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่ยังคงยึดมั่นในปรัชญาของความเจริญเติบโตต่อไป โดยให้เหตุผลว่าเศรษฐกิจต้องขยายตัวเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการแก้ปัญหาความยากจนเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพจะสามารถสนองความต้องการของผู้ไร้ได้อย่างน่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ความเจริญเติบโตทางด้านปริมาณยังไม่เพียงพอ ความยั่งยืนยาวนานจะปรากฏได้ก็เมื่อมีการเน้นเรื่องคุณภาพของความเจริญเติบโต

องค์ความรู้ที่ได้รับ

แนวคิดและแนวทางในการบริหารจัดการวิสาหกิจของชุมชน เป็นการมุ่งเน้นถึงการสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้วยวิธีการสร้างสรรค์ มีการศึกษาเรียนรู้ สืบถาม จากคนที่มีความรู้และประสบการณ์ โดยเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม โดยใช้ผลผลิตที่ได้จากการผลิต การใช้วัตถุดิบ และทรัพยากรในชุมชน เพื่อให้เกิดพระบวรการเรียนรู้ และพึ่งพาตัวเองได้ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้กับกิจการของวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า โดยการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนจากภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการวิสาหกิจชุมชนต่อไป

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐหรือองค์กรท้องถิ่นควรเข้ามาให้การส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชุมชนทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินโครงการ เพื่อทำให้ผลผลิตหรือการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร มีประสิทธิภาพ และสามารถจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับองค์กร ชุมชนและรัฐ

1.2 รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือนโยบายเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน ที่ได้รับ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความมั่นคงและมีความยั่งยืนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการส่งเสริมและการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืนในจังหวัดชัยภูมิ

2.2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการสร้างความสมดุลแห่งชีวิตของประชาชนทั่วไปบนพื้นฐานการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

เอกสารอ้างอิง

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2543). **วิถีใหม่แห่งการพัฒนา: วิถีวิทยาศาสตร์สังคมไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. (2547). **ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกับการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตสถาน.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2529). **บ้านกับเมือง**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรือง.

พรทิพย์ สุขวัฒนาพร. (2548). การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยต่อรูปแบบบริหารจัดการอาคารชุดที่ไม่ใช่นิติบุคคลอาคารชุด: กรณีศึกษา อาคารชุดโครงการเคหะชุมชนดินแดง 12 ชั้น การเคหะแห่งชาติ. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วารุณี สุนทรเจริญนนท์. (2557). **สร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการสร้างสรรค์ไม่ยากอย่างที่คิด**. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2567 จาก

http://www.amexteam.com/resources/helper/editor/upload/knowledge/01/1_.pdf.

Bloom, B. S., Hastings, T. J., & Madaus, G. F. (1971). **Handbook on formative and summative evaluation of student learning**. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). **Rural participation: Concepts and measures for project design, implementation and evaluation**. In *Rural Development Monograph* (No. 2). The Rural Development Committee, Center for International Studies, Cornell University.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.